

A MENEKÜLTEK ÉS OLTALMAZOTTAK CSALÁDEGYESÍTÉSÉNEK KÉRDÉSEI

A magyar menedékjog alapján háromféle védelmi státuszt nyújthat a politikai közösség: a veszély mértékétől függően menekültként, oltalmazottként vagy befogadottként ismerhetőek el a kényszer hatására menekülők. Menekültként olyan személy ismerhető el, aki megalapozottan fél attól, hogy származási országában faja, vallása, nemzetisége, politikai véleménye vagy egy „meghatározott társadalmi csoporthoz” való tartozása miatt üldözésnek lenne kitéve. Ez a státusz határozatlan idejű tartózkodásra jogosít. Az oltalmazottaknak járó védelemben – öt évig terjedő időtartamra – azon személyeket lehet részéssíteni, akiknek az esetében fennáll a valós veszélye annak, hogy súlyos sérelmet – halálbüntetés, kínzást, embertelen vagy megalázó bánásmódot, büntetést, illetve fegyveres konfliktus keretében alkalmazott megkülönböztetés nélküli erőszakot¹ – kell elszenvedniük a származási országukban. Magyarország által befogadott személy pedig az lesz, akit egy éven keresztül nem lehet származási helyére visszaküldeni, mert ott általános, nem egyedi veszélyen alapuló üldözésnek lenne kitéve.

Védelmet nyújthat még Magyarország a hontalan személyeknek, az emberkereskedelem, valamint a kényszer- és gyermekmunka áldozatainak. Ezen személyeknek mind alapvető emberi joga a családi együttélés tiszteletben tartásához való jog,² amely alapján a családjegyesítéshez való jog is megilleti őket. Írásomban a különböző védelmi státusszal rendelkező személyek közül a menekültek és oltalmazottak családjegyesítése folyamatának egyes sajátosságait mutatom be. A célom az, hogy a menekült és oltalmazott személyek családjegyesítésére vonatkozó egyes jogszabályok bemutatásán túl a Magyar Helsinki Bizottság által képviselt ügyek közül vett példákkal szemléltessem ezen személyek családjegyesítési folyamatának összetett jogi, pszichológiai, logisztikai és végső soron emberi természetét. A komplex folyamat összetett megoldást igényel, ezért az egyes fejezetek végén javaslatokat fogalmazok meg annak érdekében, hogy a nemzetközi védelemben részesített személyekre vonatkozó hazai – meghatározó módon idegenrendészeti szempontú – hézagoss szabályrendszer egy, a gyakorlatból merített tapasztalatok alapján kialakított, kiszámítható, az emberi jogi

szempontokat, valamint a menekülni kényszerülő személyek és családtagjaik különleges igényeit figyelembe vevő jogszabályi környezet teljesíthesse ki.

A MENEKÜLTEK ÉS OLTALMAZOTTAK CSALÁD- EGYESÍTÉSÉNEK KÖZÖS CSAPDÁI

A kedvezményes feltételek

A nemzetközi védelemben részesített személyek családjegyesítésének keretszabályait az Európai Unió Tanácsának a családjegyesítési jogról szóló 2003/86 EK Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) határozza meg.³ Az Irányelv a nemzetközi védelemben részesített személyek közül kifejezetten csak a menekültekkel foglalkozik – egy külön fejezetben –, az oltalmazottakról nem ejt szót. Az Irányelv alapján Magyarország is idegenrendészeti eljárásként bírálja el a menekültek és oltalmazottak családjegyesítési kérelmeit, amely főszabály alól az egyetlen kivétel a menekülteknek jár, amennyiben a családjegyesítő menekültként történő elismerésétől számított hat hónapon belül elindul az eljárás. Ebben az esetben ugyanis a családnak nem kell igazolnia, hogy megélhetése, lakhatása és teljes körű egészségbiztosítása rendelkezésre áll.⁴ A hathónapos kedvezményes időszak után azonban a menekültek, valamint az oltalmazottak családjának is igazolniuk kell mindezen feltételek meglétét, ami tartósan lehetetlenné teheti az újraegyesülést. Csak a megélhetéshez ugyanis egy négyfős (két felnőtt, két kiskorú gyermek) család esetében kb. nettó havi 250.000 Ft jövedelmet kell igazolniuk.⁵ A UNHCR-ral egyetértve hangsúlyozom, hogy a kedvezményes családjegyesítési feltételeket határidő nélkül, illetve az oltalmazottak számára a menekültekkel egyenlően kell biztosítani.⁶ Álláspontom szerint a magyar jogalkotónak Bulgária, Románia és Szlovénia példáját kell követnie, ahol nem tesznek különbséget a menekültek és oltalmazottak családjegyesítésére vonatkozó szabályok között.⁷ Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 2012-ben szintén javasolta, hogy a tagállamok az oltalmazottak számára is biztosítsák a kedvezményes családjegyesítési feltételeket.⁸

Az eljárás kezdeményezése

A családgyesítési eljárást Magyarországon – aggályos módon – nem a családgyesítő, hanem a származási országban maradt családtagoknak kell kezdeményezniük; akként, hogy kérelmüket személyesen benyújtják egy magyar konzulátuson.⁹ Gyakran ez oda vezet, hogy a családtagok nem tudnak Magyarországon egyesülni, hiszen azokban az országokban, ahol a leginkább üldözésnek vannak kitéve az emberek, általában nincs magyar konzulátus. Az Afganisztánból, Szíriából (a szíriai magyar konzuli hivatal 2012. december 5-én függesztette fel tevékenységét), Etiópiából, Szomáliából vagy Srí Lankáról menekülni kényszerülők családtagjainak ahhoz, hogy kérelmüket személyesen be tudják nyújtani, el kell utazniuk egy olyan országba, ahol van magyar konzulátus. Az afgán családtagok általában Pakisztánba vagy Iránba, a szírek Libanonba, az etióp és szomáliai menekültek családtagjai Kenyába, a Srí Lanka-iakéi pedig Indiába kényszerülnek utazni. A folyamattal járó egyik legnagyobb terhet a jogalkotó ezzel a hátrahagyott, tipikus esetben különösen sérülékeny személyekre helyezte: feleségekre, kiskorú gyermekekre és idős szülőkre.

A környező országok közül Bulgáriában, Lengyelországban, Romániában a családgyesítő kezdeményezi az eljárást; Szlovéniában és Szlovákiában pedig kezdeményezhetik a családgyesítő helyben vagy a családtagok a konzulátuson. A régióban csak Csehországban és Magyarországon nincs arra lehetőség, hogy a családgyesítő a védelmet nyújtó országban kérelmezze családtagjai számára a tartózkodási engedélyt.¹⁰

A Magyar Helsinki Bizottság több konzulátustól kérte, hogy a kiskorú gyermekek személyes megjelenési kötelezettségétől tekintszen el. Volt olyan konzulátus, amely eleget tett a kérésnek, ám volt olyan is, amelyik nem. A gyakorlat, úgy tűnik, a konzulok kényének függvénye: ezen a területen tehát világos iránymutatásra van szükség, amely meghatározná, hogy milyen esetekben kötelesek felmentést adni a konzulok a sérülékeny személyek (nem csak a kiskorú gyermekek) személyes megjelenési kötelezettsége alól. A hosszú távú megoldást azonban a bolgár, lengyel, vagy román példa átvétele jelentené.

Házastársak családgyesítése

A házastársak Magyarországon akkor csatlakozhatnak egymáshoz újra, ha a házasság a családgyesítő Magyarországra érkezése idején már fennállt.¹¹ Az egyik esetben egy olyan menekültnek a családgyesítése vált így lehetetlenné, aki menyasszonya eljegyzése után, ám esküvőjük előtt volt kénytelen elme-

nekülni Pakisztánból. Időközben – egymástól távol – házasságot kötöttek, ám a fenti szabály miatt nem csatlakozhatnak egymáshoz. A magyar jogalkotó a jogszabály felülvizsgálatakor példát vehetne Csehországról, Romániáról vagy Bulgáriáról, ahol nem létezik ilyen, a családi kapcsolat létrejöttének idejére vonatkozóan korlátozó szabály.¹²

Az Irányelv továbbá lehetővé teszi a tagállamok részére, hogy az élettársak egyesítését is engedélyezzék.¹³ A magyar jog is ismeri az élettársak családgyesítését, hiszen magyar állampolgár egyesítheti élettársát, ezért is sérelmes, hogy a menekültek és oltalmazottak részére nem áll nyitva ez a lehetőség. Álláspontom szerint a magyar jogalkotó példát vehetne Bulgáriáról, ahol a bizonyított és stabil élettársi kapcsolatban élők egyesülhetnek menekült/oltalmazott élettársukkal, valamint Szlovéniáról, ahol a bejegyzett élettársak, valamint a hosszú ideje együtt élők előtt szintén nyitva áll a családgyesítés lehetősége.¹⁴

Gyermekek családgyesítése

A menekült és az oltalmazott újraegyesülhet házastársával közös kiskorú gyermekével, eltartott kiskorú gyermekével, valamint házastársának eltartott kiskorú gyermekével, feltéve, ha a gyerekek felett a családgyesítő vagy házastársa szülői felügyeleti jogot gyakorol (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermekeket is).

A gyermekkel való újraegyesülést a magyar jogszabályok rugalmatlansága tapasztalataim szerint azokban az esetekben hiúsítja meg, amikor a kiskorú gyermek, szülője távollétében, nem tud útlevelet kérvényezni magának. Az akadály leküzdhető lenne a szlovén szabályozás átvételével, amely a családgyesítési eljárás során hozott engedélyező döntést magát a Szlovéniába való beutazásra jogosító engedélynek tekinti.¹⁵

A kísérő nélküli kiskorúak mint családgyesítők

A jogalkotó lehetővé teszi a menekültként és az oltalmazottként elismert kísérő nélküli kiskorúak számára, hogy szüleikkel vagy gyámjukkal újraegyesüljenek.¹⁶ A kedvezményes feltételek határidőhöz való kötése, valamint menekültekre való korlátozása a kísérő nélküli kiskorúak esetében még inkább ellehetetleníti a családgyesítési kilátásokat, gyermekektől ugyanis még kevésbé lehet elvárni, hogy határidőn belül és minden részletre kiterjedően tájékozottak szüleiket az eljárásról, valamint hogy a fent felsorolt idegenrendészeti követelményeket teljesíteni tudják. A magyar szabályozás ezzel megsérti a „gyermek legjobb érdeke” figyelembe vételének kötelezettségét.¹⁷

MENEKÜLTEK CSALÁDEGYESÍTÉSÉNEK KÜLÖNÖS ESETEI

Szülők és gyámok családgyejesítése

A magyar jog kizárólag a nagykorú menekülteként elismert személyek részére teszi lehetővé a szüleikkel való újraegyesülés lehetőségét, amennyiben igazolást nyer, hogy a szülők a menekült eltartottjai.¹⁸ A gyakorlatban csak afgán menekültek szüleinek sikeres egyesítésével találkoztam; és mivel köztudomású, hogy Afganisztánban nincs nyugdíjrendszer, a kérelmeket elbíráló Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH) nem kért bizonyítékot arra nézve, hogy el tudják-e tartani magukat a menekült szülei, így ezen esetekben engedélyező döntések születtek.

Az „eltartást magában foglaló egymástól való függés” természetével kapcsolatos iránymutatás hiánya azonban kilátástalan helyzetbe sodort olyan iráni menekülteket, akik szüleikkel szerettek volna újraegyesülni. Iránban ugyanis vannak olyanok, akik kapnak időskori járadékot, ám ez gyakran nem elegendő a létfenntartáshoz, így a szülők rászorulnak a menekült gyermekük támogatására. Ha azonban a BÁH szerint a szülők járadéka elegendő a létfenntartásra, a kérelmet elutasíthatja. Ezt követően a szülőknek egyetlen esélye marad arra, hogy gyermekeikkel Magyarországon újra találkozzanak: ha megfelelnek egy látogatási célú tartózkodási engedély vagy egy schengeni vízum feltételeinek. Ezen engedélyekhez azonban pontosan az ellenkezőjét kell igazolni, mint a nagykorú menekültek szüleire vonatkozó családgyejesítésnél, e kérelmeket ugyanis az EU-s tagállamok rendszerint csak rendkívül magas jövedelemmel, illetve jelentős megtakarítással rendelkezők esetében bírálják el pozitívan. Ez tehát egy ördögi kör, amelyet egy világos iránymutatás révén – amely magában foglalja, hogy az eltartás nem kizárólag anyagi természetű függő viszonyt jelent, hanem a családtagok érzelmi egymásrataltságát is – szintén meg lehetne törni.¹⁹

Testvérek és egyenesági rokonok családgyejesítése

A magyar jogalkotó az Irányelv előírásainál kedvezőbb irányban eltérve, ám kizárólag a menekülteként elismert személyek testvérei és egyenesági rokonai számára tette lehetővé a családgyejesítést; feltéve, hogy a testvérek, illetve az egyenesági rokonok igazolni tudják, hogy egészségi állapotuk miatt képtelenek magukról gondoskodni.²⁰

Arról, hogy a családtagok milyen módon igazolják azt, hogy egészségi állapotuk miatt képtelenek magukról gondoskodni, sem jogszabály, sem nyilvános iránymutatás nem szól. Az eddigi tapasztalata-

im alapján a BÁH ügyintézői elfogadtak orvosi igazolásokat, ám az ilyen papírok beszerzése olykor megoldhatatlannak bizonyul a beteg családtagok számára, ami leküzdhetetlen akadályt gördíthet a családgyejesítés elé. Az orvosi igazolások hiánya ugyanis könnyen a kérelem elutasításához vezethet. Ennek elejét lehetne venni azáltal, ha a konzulátusok munkatársai képzést kapnak annak érdekében, hogy a családtagok bizonyos pszichés betegségeinek – poszttraumás stressz-szindrómájának (PTSD) vagy depressziójának – tüneteit fel tudják ismerni. Emellett lehetővé kellene tenni, hogy orvosi igazolások hiányában a menekült testvéreit és egyenesági rokonait a konzulátuson vizsgálja meg egy, a pszichés betegségek területén is szakértelemmel rendelkező orvos. Iránymutatásban kellene előírni azt is, hogy az eljárás ügyfelei (a családgyejesítő és a családtagok is) megismerhessék a konzulátus munkatársának a családtagokról alkotott szakértői véleményét, illetve a konzulátuson elvégzett orvosi vizsgálat eredményét.

KIHÍVÁSOK

A családgyejesítéshez való joggal kapcsolatos részletes és időbeni tájékoztatás

Elengedhetetlen, hogy a nemzetközi védelemben részesített személyeket a hatóságok az elismerő döntés kihirdetésével egyidejűleg részletesen tájékoztassák a családgyejesítés legfontosabb szabályairól, így pl. menekültek esetén a fentebb részletezett, hathónapos időszakra vonatkozó kedvezményes feltételekről. Ennek elmulasztása ugyanis számos esetben súlyos következményekhez vezetett: egyes menekültek ugyanis az elismerő döntés közlését követően rájuk váró feladatok közepette – pl. lakhatásról való gondoskodási, munkalehetőségek felmérése – nincsenek abban a helyzetben, hogy kiismerjék magukat a családgyejesítésre vonatkozó szabályok rengetegében. A pontos, érthető és időben történő tájékoztatás elmaradása miatt a hathónapos kedvezményes időszakból gyakran kicsúsznak a menekültek.

A beutazásra jogosító okmányok

Magyarországra legálisan csak érvényes, Magyarország által elfogadott útlevéllel lehet beutazni. Irak és Nigéria esetében Magyarország bizonyos sorozatú útleveleket nem fogad el, Szomália esetében pedig egyetlen útlevelet sem tekint érvényesnek – az ilyen úti okmányokkal rendelkező személyek nem utazhatnak be Magyarországra.²¹ Az EU más országai is meghatároznak olyan úti okmányokat, amelyeket nem tekintenek érvényesnek, ám a 333/2002/EK Irányelv²² szerint a tagállamoknak kötelessége alter-

natív megoldást biztosítani ilyen esetekben. Magyarország az alternatíva biztosításának elmulasztásával nemcsak uniós jogi kötelezettségeit szegi meg, hanem közvetve az irreguláris bevándorlást is ösztönzi, hiszen sokan, akik együtt szeretnének élni Magyarországra menekült családtagjaikkal, embercsempészekre kénytelenek bízni magukat. Köztük olyanok is vannak, akik soha nem fognak tudni származási országukban útlevélhez jutni, noha az útlevelet Magyarország érvényesnek fogadná el. Bizonyos országokban ugyanis a kisebbségekhez tartozó személyek (pl. egyes iráni, törökországi kurdok) olyan fokú üldözöttségnek vannak kitéve, hogy még az útlevél kérvényezése is veszélybe sodorná az életüket. Az állami hatóságok által üldözött menekültek családtagjaitól nem várható, hogy a hatóságokhoz fordulva kérvényezzenek útlevelet maguknak. Az állami hatóságok által üldözött menekültek családtagjai, amennyiben rendelkeznek útlevéllel, akkor is veszélynek teszik ki magukat, amikor származási országuk határának átlépésére kényszerülnek, hogy egy környező országban lévő magyar konzulátuson tegyenek eleget a családtagok kérelmének személyes benyújtási kötelezettségének, hiszen az állami hatóságok gyakran a határokon vannak a legerőteljesebben jelen.

Véleményem szerint – egyetértve az UNHCR javaslatával²³ – Magyarországnak is lehetővé kell tennie, hogy a beutazásra érvényes laissez-passer-t állítsanak ki mindenki részére, aki igazolható módon nem tud érvényesnek tekintett útlevélhez jutni.

A családtagok anyagi támogatása

A családtagok rendkívüli költségekkel terheli meg az érintett családokat. A származási országban maradt családtagoknak általában egy másik országba kell utazniuk, hogy kérelmüket személyesen be tudják nyújtani egy magyar konzulátuson, és ezzel összefüggésben nem csak az útiköltséget, de az akár többnapos külföldi tartózkodás költségeit is viselniük kell. A családtagok kérelmének díja fejenként 60 euró, ám ezt a díjat például Szlovéniában a nemzeti védelemben részesített személyek családtagok kérelmének díja során nem kell leróni.²⁴ A költségek legtetemesebb részét természetesen nem a kérelmek díja, hanem a fent ismertetett idegenrendészeti feltételrendszernek való megfelelés jelenti.

Amennyiben engedélyező döntés születik, a családtagok Magyarországra utazását is a családnak kell fedeznie. Ennek érdekében a leggyakrabban el kell adniuk értékeiket, vagy rokonoktól, ismerősöktől kell kölcsön kérniük, ami tovább növeli kiszolgáltatottságukat. Ennek megelőzésére a hosszú távú megoldást egy, az UNHCR által is javasolt pénzkeret el-

különítése jelentené, mely a 2014-2020-ra tervezett, összevont Migrációs és Menekültügyi Alap részeként biztosítaná a családtagok eljárásainak költségeinek fedezését a rászorulóknak.²⁵

A családtagok mint összetett folyamat

Minden családtagok egyedi. A többségi társadalom egyedi kötelezettsége ezen folyamatok során az, hogy a lehető legnagyobb mértékben megkönnyítse azon menekültek és oltalmazottak helyzetét, akik érzelmi és anyagi szempontból valóban függnek egymástól, és céljuk valóban az újraegyesülés. Ám ha az újraegyesülés mégsem eredményezi a családi együttélés zökkenőmentes helyreállítását, akkor sem szabad más családokra is kiható következtetéseket levonni. Volt ugyanis arra is példa, hogy annak ellenére, hogy egy családtag kérelmezte a családtagok kérelmének tartózkodási engedélyt, és engedélyező döntés született ügyében, a családtag végül mégsem vette át a vízumot, mert időközben az Magyarországon élő családtagok már nem kívánta, hogy a házastársa csatlakozzon hozzá.

Ám ha sikerül is a családtagok kérelmének, a folyamat korántsem ér véget azzal, hogy megérkeznek a családtagok a családtagok kérelmének nyújtó országba. A többségi társadalom szinte elvárja, hogy örüljenek egymásnak, és boldogan éljenek, de a valóság gyakran egészen más. A családtagok és az otthon maradt családtagok ugyanis általában rengeteg szenvedésen mentek keresztül, illetve maradandó hatású traumákat éltek át. A családtagok büntudat gyötörheti, amiért otthagya a családját, és nem könnyíti meg életét az sem, ami a menekülés során érte: újabb traumák, további kiszolgáltatott helyzetek sorozata. A családtagok pedig sokszor éveket töltenek el jellemzően a családfő nélkül, szintén kiszolgáltatott helyzetben.

Meglepetésemre azt tapasztaltam, hogy a viszontlátás előtti utolsó hetek és napok a legnehezebbek, pedig azt hittem, hogy több évnyi távollét után ezt a kis időt már könnyedén viselik a családok. A szinte kibíratatlan várakozást csak súlyosbítja, ha a folyamat az utolsó pillanatokban szakad meg. Ez történt egy afgán menekült esetében is, aki több mint öt évet töltött külön feleségétől és öt kiskorú gyermekétől. Amikor már úgy tűnt, hogy az újraegyesülés csak órák kérdése, korrumpált pakisztáni határőrök hamis okokra hivatkozva nem engedték fel a gépre a családtagokat. Az egyébként is PTSD-ben szenvedő családtagok ekkor újra nagyon mélyre zuhant: szüksége lett volna pszichológiai segítségre, de mivel már nem a befogadó állomáson élt, a traumatizált menekülteknek pszichológiai és pszichiátriai segítséget nyújtó Cordelia Alapítvánnyal is

megszakadt a kapcsolata. Az újabb repülőjegyek foglalásához ráadásul pénzt kellett kölcsönkérnie, és mindebben szinte teljesen egyedül maradt.

Az utolsó pillanatokban az állami hatóságokra is szükség lehet: a konzulátusok fontos igazolásokat adhatnak ki, amelyekkel az igazságtalan helyzeteket orvosolni lehet. Egy másik esetben pl. egy szintén afgán menekült két testvérét állították meg Dubaiban a repülőtéren, arra hivatkozva, hogy a magyar konzulátus által kiállított beutazási engedélyhez visszafelé szóló repülőjeggyel is rendelkezni kell. A két testvérnek azt mondták, hogy amennyiben nem retúrjegyük van, visszafordítják őket Afganisztánba. A családegyesítő rögtön jelezte a folyamat megakadást, a Helsinki Bizottság munkatársai pedig a konzulátus ügyeletén keresztül, néhány órán belül hivatalos igazolást szereztek, amely tanúsította, hogy a beutazáshoz nincsen szükség retúrjegyre.

A fenti példák rámutatnak annak fontosságára, hogy a családegyesítőt még a családtagok beutazása előtt pszichológiai és szociális segítséggel szükséges ellátni, és felkészíteni a közös élet folytatására, az újraegyesülés után pedig szakembereknek kell nyomon követni a család életét.²⁶ Tapasztalatom szerint a menekültekkel és oltalmazottakkal egyesülő családtagok szinte minden esetben maguk is benyújtják menedékkérelmüket Magyarországra érkezésük után. A beutazó családtagok tehát a menedékkérőknek járó ellátásokra lesznek jogosultak, és a családegyesítési folyamat komplexitása miatt indokolt lenne, hogy a családegyesített menedékkérőket a hatóságok különleges bánásmódot igénylő személyként²⁷ kezeljék, biztosítva az ilyen esetekben járó pszichológiai, szociális és egészségügyi segítséget. A különleges bánásmódot igénylő személyek törvényi definícióját tehát kiterjesztendőnek látom az egyesített menedékkérő családtagok körére is.

Komplex megoldást jelenthetne egy olyan stáb felállítása, amely kizárólag családegyesítési ügyekkel foglalkozna. Noha a Helsinki Bizottság által képviselt ügyek nagy részében az volt tapasztalható, hogy – az olyan esetekben, amikor határidőn belül sikerült egyáltalán eljutnia a családtagoknak a konzulátusokra – első fokon engedélyező döntés született, ám a családegyesítés nem csupán egy néhány hónapra keresztül tartó eljárás, amelyhez elsősorban jogi szaktudás szükséges, hanem összetett folyamat, amelynek sikere a gyors és részletes tájékoztatás, a szervezés, valamint a megfelelő pszichológiai és szociális segítségnyújtás függvénye.

Az újra együtt élő család folyamatos támogatása döntő fontosságú a család magyarországi integrációjának szempontjából is, ezért sem mellőzhető, hogy jogszabályban előírt állami feladat legyen az érintett

családoknak kifejezetten a családegyesítési folyamat összefüggésben nyújtott segítség. A menekültek és oltalmazottak családegyesítése ugyanis összetett jogi, pszichológiai és logisztikai folyamat, amelynek szabályozásánál az idegenrendészeti szempontok helyett a lehető legnagyobb mértékben szem előtt kell tartani a menekültek és oltalmazottak, valamint ott hon maradt családtagjaik különleges helyzetét.

JEGYZETEK

1. „Megkülönböztetés nélküli erőszak” dúl jelenleg Szíriában, és a Fővárosi Törvényszék töretlen gyakorlata szerint ilyen megítélés alá esik Afganisztán egész területe is.
2. Emberi Jogok Európai Egyezménye, 8. cikk, az Európai Unió Alapjogi Chartája, 7. cikk.
3. A családegyesítési jogról szóló 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK Irányelv.
4. A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet, 57. § (6).
5. Lásd a Központi Statisztikai Hivatal létminimumérték-táblázatát: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zhc011.html
6. UN HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES, REFUGEE FAMILY REUNIFICATION, *UNHCR's Response to the European Commission Green Paper on the Right to Family Reunification of Third Country Nationals Living in the European Union (Directive 2003/86/EC)*, February 2012, 6.
7. UN HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES, REGIONAL REPRESENTATION FOR CENTRAL EUROPE, *Access to Family Reunification for Beneficiaries of International Protection in Central Europe*, Budapest, December 2012. 5.
8. PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE COUNCIL OF EUROPE – COMMITTEE ON MIGRATION, REFUGEES AND DISPLACED PERSONS, *Position paper on family reunification 2.2.2012*.
9. 114/2007. Korm. rendelet, 47. § (1).
10. UN HIGH COMMISSIONER (7. vj.) 12.
11. A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (Harmtv.), 19. § (5).
12. UN HIGH COMMISSIONER (7. vj.) 6.
13. Az Európai Unió Tanácsának a családegyesítésről szóló 2003/86/EK Irányelve (2003. szeptember 22.), 10. ajánlás.
14. UN HIGH COMMISSIONER (7. vj.) 6.
15. UN HIGH COMMISSIONER (7. vj.) 20.
16. Harmtv. 19. (2) b).
17. Egyezmény a gyermek jogairól, 3. cikk.

18. Harmtv. 19. § (4) a).
19. UN HIGH COMMISSIONER (7. vj.) 7.
20. Harm.tv.: 19. § (4) b)
21. A harmadik országbeli állampolgárok részére kiállított, magyarországi beutazás céljából elismert okmányok meghatározásáról szóló 328/2007. (XII. 11.) Korm. rendelet, 1. melléklet.
22. Az érintett tagállam által el nem ismert úti okmányok birtokosai részére a tagállamok által kiadott vízumok beillesztésére szolgáló űrlapok egységes formátumáról szóló, 2002. február 18-i 333/2002/EK Irányelv.
23. UN HIGH COMMISSIONER (7. vj.) 10.
24. UN HIGH COMMISSIONER (7. vj.) 11.
25. UN HIGH COMMISSIONER (7. vj.) 7, 11.
26. The European Council on Refugees and Exiles (ECRE), *Position on Refugee Family Reunification*, 2000.
27. A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 2. §: „k) különleges bánásmódot igénylő személy: *a kisérről nélküli kiskorú vagy olyan kiszolgáltatott személy – különösen a kiskorú, az idős, a fogyatékkal élő személy, a várandós nő, a kiskorú gyermeket egyedül nevelő szülő, valamint a kínzást, nemi erőszakot vagy a pszichikai, fizikai vagy szexuális erőszak más súlyos formáját elszenvedett személy –, akiről helyzetének egyedi értékelését követően megállapítható, hogy sajátos szükségletekkel rendelkezik*”.